

**Anna Roszmann, Marcelina
Skrzypek-Czerko, Agnieszka Kruk,
Aleksandra Gaworska-Krzemińska,
Jarosław Sławek**

**Nowoczesne metody nauczania w
pielęgniarstwie – projekt COHAB w
Gdańskim Uniwersytecie
Medycznym**

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 1, 101-109

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

**Anna ROSZMANN, Marcelina SKRZYPEK-CZERKO, Agnieszka KRUK,
Aleksandra GAWORSKA-KRZEMIŃSKA**
Gdański Uniwersytet Medyczny
Jarosław SŁAWEK
Gdański Uniwersytet Medyczny
Szpital Specjalistyczny im. św. Wojciecha w Gdańsku

NOWOCZESNE METODY NAUCZANIA W PIELĘGNIARSTWIE – PROJEKT COHAB W GDAŃSKIM UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM

Pojęcie innowacji w edukacji istnieje od wielu lat. Nowoczesne metody nauczania wkraczają do coraz szerszych kręgów dydaktycznych. Współczesne metody nauczania zdecydowanie odbiegają od tych, które stosowane były jeszcze kilka lat temu. Wynika to głównie z faktu, że zmieniają się technologie, warunki i styl życia, co wpływa na metody i techniki nauczania. Zachodzące zmiany spowodowały konieczność przeprowadzenia reform, które obejmują zadania i procesy natury pedagogicznej, jak również zmiany w systemie organizacji i zarządzania oświatą.

Praktyczne metody nauczania stanowią pewną wartość podstawową, która ma swoje odbicie w historii. Przekazywanie określonych, przydatnych umiejętności pozwalało naszym przodkom na przygotowanie kolejnych pokoleń do świadczenia nowych usług. Początkowo pojawienie się pisma, a następnie umiejętność gromadzenia tej wiedzy w postaci drukowanej – obecnie elektronicznej spowodowały zwrócenie uwagi na werbalne metody nauczania. Współcześnie uznaje się działalność praktyczną, jako nieodłączny i bardzo ważny element metody pracy dydaktycznej, która służy poznaniu rzeczywistości. Jednakże tego typu poznanie nie jest możliwe bez zaangażowania również metod słownych, które służą w planowaniu czynności, czy w opisywaniu wyników.¹

W dzisiejszych czasach coraz więcej szkół skupia się bardziej na praktycznym aspekcie edukacji niż na teorii. Nauka praktycznych rozwiązań uczy kreatywności, bez której bardzo ciężko osiągnąć sukces w dzisiejszych czasach. Współczesny świat opierający się na szeroko pojętej informatyzacji obecnej prawie we wszystkich sferach życia ludzkiego, również w zakresie edukacji, poprzez Internet łączy świat globalizując tym samym również proces uczenia się.² Świat rzeczywisty coraz bardziej przenika się z wirtualnym. Internet towarzyszy nam na każdym kroku, już nie tylko przez komputer, ale także przez telefon komórkowy i inne środki masowego przekazu.

Nauczanie zdalne przez ogólnosięciową sieć komputerową – Internet może przyjmować wiele postaci i być skierowane do wielu osób w różnym wieku i na różnych poziomach kształcenia. Edukacja on-line jako metoda prowadzenia procesu dydaktycznego, którą cechuje m.in. brak jedności miejsca, a na ogół również czasu uczestników tego procesu, dotyczy w naszym kraju przede

¹ J. Pólturzycki, *Dydaktyka dla nauczycieli*, Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 1999, s. 127-129

² M. Pluta-Olearczyk, *Rozwój nowych form edukacji na poziomie wyższym – wyzwania i szanse dla polskich uczelni*, (w:) „Marketing szkół wyższych”, pod red. G. Nowaczyka, M. Kolański. Poznań 2004, s. 169

wszystkim ludzi dorosłych, tzn. studentów i osób korzystających z ustawicznych form kształcenia (osób pracujących, które uzupełniają lub uzyskują nowe kompetencje).

Wykładowcy coraz częściej zaczynają wykorzystywać nowoczesne technologie do nauczania, posługują się robotami czy interaktywnymi tablicami, w zależności od potrzeby wynikającej z przedmiotu zajęć. Świat się rozwija, a wraz z nim edukacja.³ Podstawą dla nowoczesnych metod i technologii w edukacji jest ICT (skrót od ang. *Information and Communications Technology*). Mówiąc o ICT mamy na myśli zespół środków, czyli urządzeń (np. komputer, sieci komputerowe czy media), narzędzi (oprogramowanie) oraz innych technologii, które służą wszechstronnemu posługiwaniu się informacją. Zatem technologie te obejmują zarówno informatykę, jak i komunikację. Ważna jest przy tym nie tylko sama informacja, ale także prędkość i jakość jej przekazu. Technologie te usprawniają proces dydaktyczny, ale równocześnie wymuszają swoiste otwarcie informacyjne, gdyż ograniczanie dostępu do zasobów, materiałów dydaktycznych staje się coraz mniej praktyczne. Stosowanie ICT przez ośrodki edukacyjne wymaga od szkół i uczelni wyższych, przygotowania się w zakresie techniczno-informatycznym. W Polsce podjęto działania ogólnokrajowe, które miały na celu rozpowszechnienie nowoczesnych, informatycznych rozwiązań dla szkół, co wynikało ze *Strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010*.⁴ Strategia ta w szczególności zakładała:

- utrzymanie oraz rozwój powszechności i dostępności szkolnictwa wyższego;
- poprawę jakości i efektywności systemu studiów wyższych;
- edukację dla pracy – pracę po edukacji;
- naukę, badania i rozwój kadr;
- rozwój infrastruktury uczelnianej oraz dostęp do Internetu;
- kształcenie ustawiczne i e-edukację;
- współpracę w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

Większość założonych celów Strategii została zrealizowana w mniejszym lub większym zakresie w różnych ośrodkach nauczania w Polsce. Technologie informacyjno-komunikacyjne są potrzebne zarówno nauczycielom, uczniom, jak i całemu społeczeństwu globalnemu. Najistotniejszym faktem nie jest zaopatrzenie szkół w komputery, ale nowe spojrzenie na edukację, podporządkowanie jej nowoczesnemu stylowi myślenia. Dlatego informatyzacja w szkole będzie stawała się tak samo obecna, jak powszechna jest w otaczającym nas świecie. Nauczanie na odległość, a zwłaszcza to z zastosowaniem sprzętu do wideokonferencji wciąż nie jest powszechne. Według Mirosława Kubiaka nauczanie na odległość jest metodą prowadzenia procesu dydaktycznego w warunkach, gdy nauczyciele i uczniowie/studenti są od siebie oddaleni (czasami znacznie) i nie znajdują się w tym samym miejscu, stosując do przekazywania informacji oprócz tradycyjnych sposobów komunikowania się również współczesne, bardzo nowoczesne technologie telekomunikacyjne, przesyłając: głos, obraz wideo, komputerowe dane

³ J. Kosmala, *Nauczyciele wobec procesu informatyzacji edukacji*. Częstochowa 2008, s. 91-95

⁴ *Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010*, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Warszawa 2002

oraz materiały drukowane.⁵ Współczesne technologie umożliwiają również bezpośredni kontakt w czasie rzeczywistym pomiędzy nauczycielem a uczniem za pomocą audio lub wideokonferencji, niezależnie od odległości, jaka ich dzieli. Zastosowanie nowoczesnych technologii w edukacji jest już koniecznością. Nie da się uniknąć korzystania z najnowszych możliwości technologicznych, jeżeli uczelnie będą chciały świadczyć usługi na najwyższym poziomie. Tak jak ICT ułatwia codzienne czynności, tak może, a nawet powinna wspomagać proces kształcenia.⁶

W związku z przemianami w zakresie edukacji, rola nauczyciela w świecie zdeterminowanym przez rozwój technologiczny ulega przeobrażeniom. Przemiany dokonujące się w polskiej oświacie stawiają nauczycieli wobec konieczności weryfikacji dotychczasowych sposobów nauczania i poszukiwania nowych niekonwencjonalnych/innovacyjnych metod. Różne są drogi dochodzenia do własnych koncepcji innowacyjnych, nie jest to prosty proces oraz wymaga wielu ciągłych zmian. Coraz częściej nauczyciele akademicki stają wobec nowych dla nich zadań: zaprojektowania, przygotowania i prowadzenia nauczania na odległość. Z wielu względów nie są to zadania łatwe. Przedsięwzięcia tego typu wymagają od projektantów i prowadzących szkolenia sprawności z zakresu nowoczesnych technologii informatycznych: znajomości niezbędnych usług internetowych i związanych z nimi zasad prowadzenia komunikacji Globalnej Sieci. Zaprojektowanie kursu i jego implementacja w środowisku WWW, nawet w przypadku dysponowania tak funkcjonalnym oprogramowaniem jak pakiet Moodle, stanowi ogromne wyzwanie dla wielu wykładowców. Przygotowanie niektórych pomocy dydaktycznych, szczególnie w programach graficznych zajmuje dużo czasu i wymaga dobrej znajomości programów.⁷ Nauczyciel prowadzący kursy zdalne musi również odnaleźć się w nowej roli doradcy edukacyjnego, który współtworzy uczącą się wirtualną społeczność, motywującego studentów do samodzielnej pracy. Ponadto musi być on dostępny w trybie on-line niemal każdego dnia. Nauczyciel wkracza zatem w inny wymiar pracy i wymagań, często dalekich od tego, czego sam doświadczył w swojej edukacji. W związku z tym pojawia się szereg nowych problemów, dla których należy znaleźć rozwiązanie, by spełnić pokładane w nauczycielu oczekiwania.

Zmiany w szkolnictwie wyższym mają również zbliżyć naukę do biznesu, gospodarki oraz globalnego społeczeństwa, co może nastąpić poprzez zwiększanie kompetencji i kwalifikacji studentów oraz naukowców. Studia na polskich uczelniach stają się coraz bardziej praktyczne. Jest to wręcz wymóg, który musi zostać spełniony, aby naukowcy aktywnie współpracowali z biznesem i opracowywali nowe rozwiązania dla polskiej gospodarki. Więcej ofert praktyk, nowe formy prowadzenia zajęć, zwrócenie większej uwagi na współpracę w zespole i korzystanie z nowinek technologicznych, programy nauczania tworzone przy współpracy z przedsiębiorstwami, czy stypendia dla najambitniejszych studentów to tylko niektóre przykłady tego, w jakim kierunku podąża nauka nie tylko polska.

⁵ M. Kubiak, *Wirtualna edukacja*. Warszawa 2000, s. 1

⁶ A. Śmigielska, *Technologie informacyjne i komunikacyjne w pracy nauczyciela*. Warszawa 2002

⁷ L. Axley, *Integration of Technology into Nursing Curricula: Supporting Faculty via the Technology Fellowship Program*, The Online Journal of Issues in Nursing, 2008, Vol. 13, No. 3

Raport Horizon z 2012 roku jest jednym z ważniejszych na świecie opracowań dotyczących zmian w nowoczesnej edukacji, dostarcza wielu informacji na temat trendów i wyzwań stojących przed uczelniami wyższymi. Sześć głównych aspektów zostało wyodrębnionych w tegorocznym raporcie, dotyczyć mają one:

1. Bogactwo zasobów i relacji osobowych w sieci stawiają poważne wyzwania edukatorom, wymagając od nich redefinicji ról w edukacji.
2. Paradygmat edukacji zmienia się i w większym stopniu uwzględnia edukację on-line, hybrydowe formy kształcenia i modele kolaboracyjne.
3. Studenci generalnie oczekują, że będą mogli pracować, uczyć się i studiować w wybranym czasie i miejscu.
4. Technologie w coraz większym stopniu opierać się będą na idei chmury, co prowadzi do decentralizacji wsparcia IT.
5. Studenci oczekują większych wyzwań i więcej aktywności podczas zajęć w klasie.
6. Świat zmierza w kierunku pracy zespołowej, co musi wpływać także na sposób organizacji nauki studentów.⁸

Organizacja nauczania na odległość i metodyka kształcenia zdalnego przez Internet są obecnie ważnym aspektem badań pedagogicznych. W wyniku tych badań sformułowano kryteria dobrego kursu on-line, jak również wypracowano wiele praktycznych zasad oraz wskazówek dla projektantów i nauczycieli prowadzących takie szkolenia. Można je odnaleźć w licznych publikacjach pracowników Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego oraz na łamach elektronicznego czasopisma e-mentor dostępnego pod adresem <http://www.e-mentor.edu.pl/>.⁹

Wśród ważniejszych zasad tworzenia kursu w ramach nauczania na odległość wyróżnić można: zamieszczenie wstępnych informacji o szkoleniu (cele kursu, zawartość merytoryczna, tematyka, nazwisko i adres e-mail osoby prowadzącej szkolenie, data rozpoczęcia kursu i długość jego trwania, forma zaliczenia przedmiotu, harmonogram egzaminów i system ocen oraz wymagane piśmiennictwo); materiały dydaktyczne umieszczone na platformie edukacyjnej powinny mieć przyjazną, przejrzystą strukturę oraz odnośniki do innych źródeł informacji (stron internetowych zbliżonych tematycznie); dostosowanie zadań dydaktycznych do różnych stylów uczenia się (np. schematy, ryciny, zadania oparte na słuchaniu, mówieniu); umożliwienie komunikacji między uczestnikami kursu, jak również między studentami i nauczycielem (np. poprzez fora dyskusyjne, poczta elektroniczna, czaty, rozmowy głosowe lub wideo-głosowe z wykorzystaniem komunikatora Skype); uczestnicy szkolenia powinny otrzymywać odpowiedzi zwrotne na zadawane pytania w krótkim czasie; stosowanie metod aktywizujących, które podtrzymują zainteresowanie i uwagę studenta.

Analizując charakterystyczne cechy nauczania na odległość i porównując tę formę kształcenia z metodami tradycyjnymi można zauważyć, iż e-metody.¹⁰

⁸ Horizon Report 2012 Higher Education Edition <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/hr2012.pdf>

⁹ <http://www.e-mentor.edu.pl/>

¹⁰ B. Jakubczak, *Zastosowanie systemów nauczania zdalnego typu Open Source w edukacji na przykładzie pakietu Moodle*, (w:) M. Gwoździcka-Piotrowska, A. Zduniak (red.), *Edukacja w społeczeństwie ryzyka. Bezpieczeństwo jako wartość*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa. Poznań 2007

- umożliwiają uczenie się w dowolnym miejscu np. w domu (rezygnacja z zasady jedności miejsca uczestników procesu dydaktycznego: uczniów i nauczycieli);
- dają możliwość uczenia się w dowolnym czasie np. po pracy (odejście od zasady jedności czasu uczestników procesu dydaktycznego);
- dają możliwość uzyskania nowych lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji w ciągu całego życia (ureczywistnienie paradygmatu uczenia się przez całe życie);
- ukierunkowane są na indywidualne tempo nauki (brak presji czasu charakterystycznej dla edukacji tradycyjnej), co dotyczy również czasu niezbędnego do wykonania zadań przesyłanych na stronę kursu (ureczywistnienie zasady indywidualizacji procesu uczenia się);
- nie powodują tzw. szkolnego stresu (nauka we własnym pokoju, w ciszy, w warunkach pełnego skupienia);
- umożliwiają stały dostęp do zasobów dydaktycznych zgromadzonych w bazie wiedzy kursu, jak również do innych źródeł informacji;
- dają możliwość samodzielnej twórczej pracy poprzez kreatywność, rozwijanie aktywności poznawczej i badawczej studentów, unikanie powtórnego „przerabiania” znanego materiału, co częstokroć ma miejsce w edukacji tradycyjnej;
- umożliwiają współpracę ludzi, którzy znajdują się w nawet znacznej odległości od siebie (przekroczenie bariery odległości, przekraczanie granic geograficznych: państw i kontynentów bez zmiany fizycznego położenia ucznia);
- umożliwiają kształcenie osób niepełnosprawnych, stwarzając optymalne warunki do uczestnictwa dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w systemie edukacji; zapewniają również niepełnosprawnym osobom dorosłym właściwe warunki do zdobycia zawodu, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz wykonywania niektórych czynności w systemie telepracy (przekroczenie fizycznych i psychicznych barier niepełnosprawności);
- rozwijają technik autoedukacji i umiejętności samodzielnego uczenia się, niezwykle istotnych umiejętności w dobie kształcenia ustawicznego;
- przygotowują do efektywnej pracy w zespołach projektowych, kształcą umiejętność pracy w grupie.

Kształcenie na odległość z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych posiada również pewne wady. Należą do nich m.in. zawodność technologii, ryzyko rozluźnienia kontaktu między nauczycielem i uczniem z przyczyn technologicznych, syndrom samotności w Sieci, brak bezpośredniego kontaktu fizycznego między uczniem a nauczycielem (odpersonalizowanie kształcenia), brak możliwości stosowania technik bezpośredniej motywacji ze strony nauczyciela i inne.¹¹

¹¹ A.K. Stanisławska. *Różnice i podobieństwa, zalety i słabości nauczania przez Internet versus nauczanie tradycyjne*, (w:) Konferencja szkoleniowa „E-learning w szkolnictwie wyższym”. Bydgoszcz 2003 [CD-ROM]

Katedra Pielęgniarstwa Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jest jednym z partnerów projektu COHAB *Coordination and integration of higher education and the labour market around the South Baltic Sea* finansowanego z Programu Południowy Bałtyk (www.cohab.eu). Projekt rozpoczął się w 2011 roku i potrwa do czerwca 2014 roku. W projekcie współpracuje 7 partnerów z 5 europejskich państw.

1. Uniwersytet w Zeeland, Dania;
2. Gdański Uniwersytet Medyczny, Polska;
3. Uniwersytet w Rostocku, Niemcy;
4. Uniwersytet w Kłajpedzie, Litwa;
5. Uniwersytet w Linneaus, Szwecja;
6. VUC Storstrøm – Centrum Edukacji dla Dorosłych, Dania;
7. Virtus, Niemcy.

Projekt COHAB ma na celu kontynuację oraz rozszerzenie programów rozwoju i integracji krajów nadbałtyckich (EUSBSR) zapoczątkowanych w 2006 roku przez Komisję Europejską. Rozszerzenie oraz wzmocnienie istniejącej współpracy w zakresie edukacji, dotyczącej dziedziny pedagogiki oraz pielęgniarstwa. Cele swoje chce osiągnąć poprzez zastosowanie najnowocześniejszej technologii w zakresie wideokonferencji oraz sprzętu Smartbord. Obejmuje zakres dotyczący:

- zapoznania się z zakresem kształcenia pielęgniarek w innych krajach biorących udział w projekcie;
- poznania specyfiki pracy pedagogów oraz pielęgniarek w różnych krajach;
- stworzenia szans i możliwości do podnoszenia kwalifikacji pedagogicznych i pielęgniarstkich;
- umożliwienia doskonalenia warsztatu dydaktycznego kadry uniwersyteckiej;
- poszerzenia możliwości dla wymiany studentów i nauczycieli pedagogiki i pielęgniarstwa.

Główne działania podejmowane przez partnerów to:

- odkrycie obszarów niedocenianych, wymagających szerszego uwzględnienia w edukacji;
- wyłonienie lepszych rozwiązań dla procesu edukacji;
- nawiązanie i kontynuowanie współpracy z partnerami z Europy nie tylko przy wykorzystaniu powszechnie znanych narzędzi (platformy internetowe, korespondencje), ale także za pomocą wideopojłączeń;
- wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk oraz określenie nowych rozwiązań edukacyjnych;
- przeprowadzenie letniej szkoły w Kłajpedzie dla studentów z krajów biorących udział w projekcie;
- zrealizowanie pilotażowego kursu edukacyjnego z zastosowaniem wideokonferencji oraz e-learningu dla studentów, którzy wezmą udział w szkole letniej;
- popularyzacja kraju każdego z partnerów i jego regionu za granicą kraju: pokazanie tradycji i kultury;

- wykorzystywanie platformy MOODLE, która jest pakietem przeznaczonym do tworzenia kursów prowadzonych przez Internet, oraz stron internetowych; jest to rozwijający się projekt, zaprojektowany, aby wspierać społeczny konstruktoryzm, jako podstawę edukacji.

Konstruktoryzm zakłada, że uczeń jest aktywnym podmiotem, który samodzielnie tworzy swój własny system wiedzy, korzystając przy tym z dostępnych mu źródeł nauki. Rola nauczyciela obok motywowania i wspierania podopiecznych, polega przede wszystkim na przydzielaniu zadań i formułowaniu pytań stanowiących dla uczniów problemy do rozwiązania. Zgodnie z założeniami konstruktoryzmu społecznego, wiedza przyswajana jest najefektywniej, kiedy mamy do czynienia z uczeniem się przez współpracę. Jest to możliwe, kiedy uczeń pracuje w grupie, dzieląc się własnymi doświadczeniami i opiniami i gdy jest otwarty na doświadczenia i opinie innych.¹²

Moodle stanowi platformę edukacyjną, za pomocą, której można brać udział w wirtualnych lekcjach z różnych przedmiotów, komentować prace kolegów, oceniać je, konsultować się z kolegami z kursu i z nauczycielem prowadzącym. Do tego celu system wykorzystuje dwa moduły: forum i czat. Nauczyciel prowadzący ma wgląd na wszystko, co robi uczeń, dlatego fora i czaty powinny służyć tylko do komunikowania się w sprawach związanych z nauką przedmiotu. Moodle może być wykorzystany zarówno do zajęć prowadzonych w pełni on-line, jak i jako uzupełnienie zajęć tradycyjnych. Posiada prosty, niewielki, efektywny, przenośny, niezbyt skomplikowany interfejs dla przeglądarek internetowych. Moodle pracuje na każdym komputerze obsługującym PHP i współpracuje z wieloma typami baz danych (w szczególności MySQL).

Projekt ma na celu identyfikację barier i możliwości w zakresie mobilności studentów pielęgniarstwa i pedagogiki. Poprzez program pilotażowy, który obejmuje wyjazdy studyjne, letnią szkołę oraz kurs nauczania przy zastosowaniu wideokonferencji i e-learningu, członkowie projektu będą mieli możliwość praktycznego wykorzystania nowoczesnej technologii w praktyce edukacyjnej. Wszystkie organizacje partnerskie w ramach projektu zakupiły najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć w systemie wideokonferencyjnym.

Gdański Uniwersytet Medyczny wprowadzając projekt umożliwił lepszy rozwój naukowy oraz zawodowy swoim pracownikom naukowo-dydaktycznym i studentom. Projekt pozwala poznać system edukacji oraz rynek pracy w innych krajach biorących udział w projekcie. Umożliwia interaktywną współpracę oraz wymianę doświadczeń, co może skutkować poszerzeniem wiedzy i kompetencji, jak również udoskonaleniem procesu dydaktycznego. Bardzo istotne jest to, iż projekt umożliwia również wymianę informacji praktycznych związanych z nauczaniem oraz wykonywaniem zawodu pielęgniarki/rza. Pozwoli na poznanie, jakości kształcenia oraz specyfiki pracy pielęgniarek w innych krajach. Uczestnicy projektu będą mieli także możliwość poznania kultury i zabytków, środowiska przyrodniczego i tradycji państw regionu bałtyckiego.

Podsumowując można uznać, iż obecnie w nauczaniu i komunikacji dużą rolę odgrywają nowoczesne e-metody, które pozwalają oszczędzić czas, a jednocześnie zwiększyć efektywność prowadzonych działań. Szkoły wyższe chętniej wprowadzają kształcenie mieszane, łączące nauczanie zdalne

¹² <http://gu.us.edu.pl/node/229681>

z tradycyjnym, nie zaś klasyczne nauczanie zdalne. Kształcenie mieszane, zwane także komplementarnym (ang. *blended learning*) jest definiowane jako wypadkowa nauczania tradycyjnego i form nauczania zdalnego. Można się zatem spodziewać, iż w najbliższych latach w procesie nauczania i uczenia się będziemy coraz powszechniej korzystać z nowoczesnych metod e-learningu, z zachowaniem pewnych form tradycyjnych metod nauczania.

Streszczenie

W dzisiejszych czasach wykładowcy coraz częściej zaczynają wykorzystywać nowoczesne technologie do nauczania, posługują się robotami czy interaktywnymi tablicami, w zależności od potrzeby wynikającej z przedmiotu zajęć. Technologie usprawniają proces dydaktyczny, ale równocześnie wymuszają swoiste otwarcie informacyjne. Współczesne technologie umożliwiają również bezpośredni kontakt w czasie rzeczywistym pomiędzy nauczycielem, a uczniem za pomocą audio lub wideokonferencji, niezależnie od odległości, jaka ich dzieli. W związku z przemianami w zakresie edukacji, rola nauczyciela w świecie zdeterminowanym przez rozwój technologiczny ulega przeobrażeniu. Katedra Pielęgniarstwa Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jest jednym z partnerów projektu COHAB „Coordination and integration of higher education and the labour market around the South Baltic Sea” finansowanego z Programu Południowy Bałtyk (www.cohab.eu). Projekt rozpoczął się w 2011 roku i potrwa do czerwca 2014 roku. W projekcie współpracuje 7 partnerów z 5 europejskich państw. Projekt COHAB ma na celu kontynuację oraz rozszerzenie programów rozwoju i integracji krajów nadbałtyckich (EUSBSR) zapoczątkowanych w 2006 roku przez Komisję Europejską. Rozszerzenie oraz wzmocnienie istniejącej współpracy w zakresie edukacji, dotyczącej dziedziny pedagogiki oraz pielęgniarstwa. Cele swoje chce osiągnąć poprzez zastosowanie najnowocześniejszej technologii w zakresie wideokonferencji oraz sprzętu Smartbord. Projekt ma na celu identyfikację barier i możliwości w zakresie mobilności studentów pielęgniarstwa i pedagogiki. Poprzez program pilotażowy, który obejmuje wyjazdy studyjne, letnią szkołę oraz kurs nauczania przy zastosowaniu wideokonferencji i e-learningu, członkowie projektu będą mieli możliwość praktycznego wykorzystania nowoczesnej technologii w praktyce edukacyjnej. Wszystkie organizacje partnerskie w ramach projektu zakupiły najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć w systemie wideokonferencyjnym.

Summary

Nowadays, more and more teachers use modern technologies to teach students, they use robots or interactive whiteboards, depending on the needs. Technologies improve the teaching process, but also enforce specific information environment. Modern technologies allow a direct contact in real time between the teacher and the student with an audio or video conference, regardless of the distance which separates them. In connection with the changes in education, the role of the teacher is transformed in the world determined by technological development. Department of Nursing in Medical University of Gdansk is a partner of the project COHAB "Coordination and integration of higher education and the labor market around the South Baltic Sea" funded by the South Baltic Programme (www.cohab.eu). The project began in 2011 and will continue until June 2014. In

the project cooperates seven partners from five European countries. COHAB project aims to continue and expand programs for development and integration of the Baltic States (EUSBSR) initiated in 2006 by the European Commission. Expansion and strengthening of existing cooperation in the field of education, on the field of nursing and pedagogical education. Moreover the project aims to identify barriers and opportunities for mobility for students of nursing and pedagogical education. A COHAB partners wants to achieve the objectives through the use of modern technology like video conferencing and Smartbord equipment. As well as through the pilot program, which includes field trips, summer school and studying course using video conferencing and e-learning. Project members will have the opportunity to practice the use of modern technology in educational practice. All partner organizations involved in COHAB, bought topical equipment to conduct classes in the videoconference.

Bibliografia

1. Axley L., *Integration of Technology into Nursing Curricula: Supporting Faculty via the Technology Fellowship Program*, The Online Journal of Issues in Nursing, 2008, Vol. 13, No. 3
2. Horizon Report 2012 Higher Education Edition <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/hr2012.pdf>
3. <http://gu.us.edu.pl/node/229681>
4. <http://www.e-mentor.edu.pl/>
5. Jakubczak B., *Zastosowanie systemów nauczania zdalnego typu Open Source w edukacji na przykładzie pakietu Moodle*, (w:) M. Gwoździcka-Piotrowska, A. Zduniak (red.), *Edukacja w społeczeństwie ryzyka. Bezpieczeństwo jako wartość*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa. Poznań 2007
6. Kosmala J., *Nauczyciele wobec procesu informatyzacji edukacji*. Częstochowa 2008
7. Kubiak M., *Wirtualna edukacja*. Warszawa 2000
8. Pluta-Olearczyk M., *Rozwój nowych form edukacji na poziomie wyższym – wyzwania i szanse dla polskich uczelni*, (w:) „Marketing szkół wyższych”, pod red. G. Nowaczyka, M. Kolasińskiego. Poznań 2004
9. Pólturzycki J., *Dydaktyka dla nauczycieli*, Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 1999
10. Stanisławska A.K., *Różnice i podobieństwa, zalety i słabości nauczania przez Internet versus nauczanie tradycyjne*, (w:) Konferencja szkoleniowa „E-learning w szkolnictwie wyższym”. Bydgoszcz 2003 [CD-ROM]
11. *Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu*. Warszawa 2002
12. Śmigielska A., *Technologie informacyjne i komunikacyjne w pracy nauczyciela*. Warszawa 2002